

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Z OBSAHU:

- | USA se vrací k Pařížské dohodě |
- | Rok 2020 nejteplejším v historii měření |
- | Brexit: dohoda o spolupráci EU – UK |

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

po schválení **dohody** o obchodu a spolupráci mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií dne 24. prosince 2020 a jejím prozatímním prováděním od 1. ledna 2021 **jednali** poslanci Evropského parlamentu na společném zasedání výboru pro mezinárodní obchod (INTA) a výboru pro zahraniční věci (AFET) o její ratifikaci, další implementaci a sledování jejího naplňování. Energetické společnosti, jejichž hlavní část likvidity probíhá na londýnské burze ICE Futures Europe s plynem a emisními povolenkami, stojí před problémem, že doposud obchodovaly pod nařízením o infrastruktuře evropského trhu jako nefinanční protistrana. Poté, co Spojené království opustilo unijní právní rámec, u nich dojde ke zvětšení clearingového prahu, jehož překročení v blízké budoucnosti povede k novým nákladným povinnostem, a tím se zásadně naruší jejich dosavadní obchodní model. Problém by vyřešilo rychlé přijetí prováděcích aktů ze strany Evropské komise, které by britské burzy uznaly za rovnocenné, stejně tak jako tomu bylo v minulosti v případě burz v Chicagu nebo Singapuru. Ačkoliv Evropská komise v minulém roce informovala, že na posuzování rovnocennosti pracuje a že rozumí určitým obavám ohledně možného navýšení nákladů v důsledku reklasifikace burzovních derivátů na mimoburzovní deriváty, nic zatím v tomto ohledu nepodnikla. Chystá se ale zaslat Spojenému království sadu dodatečných dotazů a spustit mechanismus nezávazné regulatorní spolupráce. Evropská komise by tak měla s členskými státy jednat o tom, jak postupovat v procesu rovnocennosti, a o jejich požadavcích pro oblasti regulatorní spolupráce. Dohoda o obchodu a spolupráci je také tématem rubriky O čem se mluví.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měšic | Tomáš Pírk | Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

Portugalské
předsednictví Rady EUPORTUGALSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ
RADY EU

Portugalsko dne 1. ledna převzalo po Německu předsednictví Rady EU. Svoji vizi nastávajícího předsednictví vyjádřilo v mottu „Je čas dosáhnout konkrétních výsledků při spravedlivém, zeleném a digitálním oživení“.

V souladu s tímto heslem si portugalské předsednictví stanovilo jako jednu z hlavních priorit svého pracovního programu dosažení dohody ohledně navýšení emisního cíle EU do roku 2030 přijetím klimatického zákona. V rámci předcházejícího německého předsednictví Rada na konci uplynulého roku podpořila závazný cíl 55% snížení emisí (ve srovnání s úrovní z roku 1990). Jednání o konečné podobě klimatického zákona nyní budou pokračovat na úrovni trialogu, přičemž Evropský parlament požaduje 60% snížení emisí.

S ohledem na chystanou revizi evropské legislativy v souvislosti s navýšením emisního cíle (balíček **Fit for 55**) se nastávající před-

sednictví Rady chystá zaštitit diskusi o revizi systému pro obchodování s emisemi (**EU ETS**), věnovat pozornost tématu energetické účinnosti, a to se zaměřením na řešení energetické chudoby, zejména v souvislosti

s energetickou náročností budov či problematice energetických komunit. Podpořit se chytá také revizi směrnice o zdanění energie a fiskální politiku, která bude v souladu s cílem dekarbonizace.

V oblasti energetiky se dále hodlá zaměřit na debatu ohledně návrhu revize nařízení o **transevropských energetických sítích** (TEN-E), a to s cílem dosáhnout politické dohody v Radě ještě v prvním pololetí letošního roku. Důležitým tématem je pro Portugalsko také využívání ekologického vodíku. Na začátek dubna **připravuje** konferenci v Lisabonu

o využití zeleného vodíku při energetické transformaci.

Další prioritní oblastí portugalského předsednictví je plnění akčního plánu pro oběhové hospodářství. V této souvislosti se Portugalsko vyslovilo pro sdílení národních akčních plánů a konkrétních výsledků, a to s cílem reflexe na úrovni EU pokud jde o trh s druhotnými surovinami, nakládání s odpady, životní cyklus výrobků, recyklaci, opravitelnost či repasování. Pozornost hodlá věnovat revizi legislativního rámce pro baterie, zejména s ohledem na dopady navrhovaných opatření pro průmysl a strategickou autonomii EU. Více o návrhu nařízení ohledně baterií a odpadních baterií se dočtete v prosincovém **bulletinu Energetika v EU**.

Portugalsko se společně s Komisí bude **podílet** na uspořádání **Dnů průmyslu**. Konference, která se letos zaměří na témata digitální budoucnosti, dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a konkurenceschopnosti EU v globálním prostředí, se uskuteční v Bruselu ve dnech 24. až 26. února. Tedy ještě před zveřejněním aktualizace nové průmyslové strategie pro Evropu, které Komise avizovala na druhé čtvrtletí letošního roku.

USA se vrací
k Pařížské dohoděUSA SE VRACÍ K PAŘÍŽSKÉ
DOHODĚ

Jen několik hodin poté, co nový prezident USA Joe Biden složil přísahu, nařídil návrat Spojených států k Pařížské dohodě z roku 2015. Přijal také řadu dalších rozhodnutí, jejichž cílem je přezkum pravidel v oblasti klimatu a životního prostředí.

USA opustily Pařížskou dohodu z iniciativy předchozího prezidenta Donalda Trumpa, který ji považoval za ekonomicky nevýhodnou. Opětovné připojení ke klimatické dohodě vysílá silný signál, že Spojené státy jsou připraveny spolupracovat v boji proti změně klimatu a znovu v tomto úsilí získat vůdčí roli. Oficiálně se znovu připojí k Pařížské dohodě 30 dnů poté, co Washington předá informaci o tomto záměru orgánům Rámcové úmluvy OSN.

Pařížská dohoda vyžaduje stanovení národních příspěvků pro snižování emisí skleníkových plynů (INDC) a jejich aktualizaci každých pět let. Očekává se, že Spojené státy

předloží ambiciózní závazky INDC, během klimatické konference OSN v Glasgow (COP 26), která je plánovaná na začátek listopadu. Do té doby bude mít Bidenova administrativa čas na konzultace zúčastněných stran (včetně Kongresu, guvernérů, společností či odborových svazů) a zajištění široké a dlouhodobé politické podpory. USA patří spolu s Čínou mezi největší znečišťovatele ovzduší.

Návrat k Pařížské dohodě a boj s klimatickými změnami patřily mezi stěžejní předvolební sliby nového prezidenta. Přechod na bezuhlíkatou elektřinu Biden plánuje uskutečnit do roku 2035. Bezprostředně po inauguraci pozastavil prodej koncesí na těžbu zemního plynu a ropy v Arktické oblasti a stáhl povolení pro výstavbu ropovodu Keystone XL. Zároveň zavedl nové požadavky pro federální úřady, které budou muset posoudit dopad jednotlivých rozhodnutí na klimatické změny.

Změna amerického postoje ke klimaticko-energetické politice se bezesporu projeví v přístupu EU v této oblasti. Jak např. [uvedla](#) předsedkyně Evropské komise Ursula von

der Leyenová, EU je připravena prohloubit partnerství v oblasti obchodování s emisemi (ETS) a stanovení cen uhlíku. Zároveň je Unie připravena na spolupráci v oblasti rozvoje zelených technologií.

Více o volebním programu Bidena se dočtete v listopadovém [bulletinu Energetika v EU](#).

Rok 2020 nejteplejším
v historii měřeníROK 2020 NEJTEPLEJŠÍM
V HISTORII MĚŘENÍ

Uplynulý rok 2020 byl v Evropě nejteplejším z těch, jaké kdy byly zaznamenány. Celosvětově lze loňské teploty srovnat s dosud nejextrémnějším rokem 2016. Zároveň tak rok 2020 uzavřel nejteplejší desetiletí v historii měření. Spolu se zvyšováním teplot stále roste i koncentrace CO₂ v ovzduší.

Gavin Schmidt, ředitel NASA GISS (Goddardův Institut pro kosmický výzkum), v této souvislosti upozorňuje: „Není až tak důležité, zda je jeden rok rekordní, důležité jsou dlouhodobé trendy“. Se zvyšujícím se dopadem lidské činnosti na klima se dají očekávat další extrémní výkyvy.

Od začátku pořizování záznamů v roce 1880 průměrná globální teplota neustále roste. Služba C3S ([Copernicus Climate Change Service](#)) uvádí, že rok 2020 byl o 1,25 °C teplejší než průměr v předindustriálním období a o 0,6 °C teplejší než průměr mezi roky

1981 až 2010, který vědci používají jako referenční období. V Evropě byl nárůst teplot ještě extrémnější. Kontinent byl o 1,6 °C teplejší ve srovnání s referenčním obdobím a průměrná teplota byla 0,4 °C vyšší než v předchozím roce 2019 (do té doby nejteplejším).

Oteplování neprobíhá rovnoměrně, z dlouhodobého hlediska se některé části Země oteplují rychleji než ostatní. Konkrétně oblast Arktidy se otepluje až třikrát rychleji než zbytek světa. V důsledku tání arktických ledovců a mořského ledu dochází k redukci odrazivosti (reflexe) povrchu a voda v oceá-

**Rok 2020 nejteplejším
v historii měření**

nech absorbuje více slunečního záření, což způsobuje další nárůst teplot. Tento jev, tzv. arktické zesílení, tak vede k většímu tání ledovců, zvyšování hladiny moře, tání permafrostu či k tepelným anomáliím a intenzivnějším požárům v arktické oblasti.

Průměrná roční odchylka teplot zaznamenaná nad Arktidou a severní Sibiří dosáhla hodnoty 6 °C nad hodnotu referenčního období, přičemž největší měsíční anomálie dosáhly hodnoty 8 °C. Konkrétně dne 23. června **naměřila** WMO (**Světová meteorologická organizace**) v sibiřském městě Verchojansk teplotu 38 °C, což je dosud nevyšší teplota naměřená za polárním kruhem. V sibiřském Norilsku způsobil tající permafrost obří ropnou havárii. Nezvykle horké počasí přispělo také ke zvýšené intenzitě požárů. Podle **odhadů** jsou za polovinou požárů v arktické oblasti Ruska rašelinové požáry, které hoří déle než lesní a uvolňují do atmosféry značné množství CO₂. NASA uvádí, že požáry na Sibiři uvolnily jen v červnu a červenci uplynulého roku více CO₂ než jakákoliv jiná požární sezóna za poslední dvě desetiletí. (Sběr dat v této souvislosti začal roku 2003.)

Koncentraci CO₂ v atmosféře vědci měří pravidelně od roku 1958, kdy naměřili množství CO₂ na úrovni 316 ppm (parts per million – tj. částic CO₂ v milionu částic atmosféry), přičemž v předindustriálním období byla tato hodnota na úrovni 280 ppm. Od té doby koncentrace CO₂ v atmosféře roste a v roce 2020 dosáhla hodnoty 413 ppm. Oproti roku 2019 se tak zvýšila o zhruba 2,3 ppm.

Pokračující nárůst emisí skleníkových plynů způsobuje další oteplování a změny ve všech složkách klimatického systému. V roce 2015 se na konferenci v Paříži zástupci vlád shodli

na společném cíli udržení nárůstu průměrné globální teploty výrazně pod 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí. A zároveň i a na tom, že vynaloží úsilí, aby nárůst nepřekročil 1,5 °C. V rámci této Pařížské dohody předkládají vlády jednotlivých států svoje vnitrostátně stanovené národní příspěvky (**INDC**), ve kterých stanoví své závazky pro snižování emisí. Dosud předložené INDC jsou však pro dosažení společného cíle nedostatečné. Proto byly stanoveny pravidelné pětileté revize, které mají vést k postupné úpravě, resp. k navyšování ambicí.

Úloha eura v oblasti
energetikyÚLOHA EURA V OBLASTI
ENERGETIKY

Dne 19. ledna představila Evropská komise novou **strategii** na podporu hospodářského a finančního systému EU v nadcházejících letech. Strategie si klade za cíl podpořit odhodlání EU usilovat o odolnější, silnější a otevřenější globální ekonomiku, dobře fungující finanční trhy a systém založený na pravidlech.

Navrhovaný přístup je mj. založen na silnější podpoře mezinárodní úlohy eura. Komise

hodlá oslovit partnery ze třetích zemí s cílem prosazovat jeho používání a posílit jeho status jako mezinárodní referenční měny v odvětvích energetiky a komodit. Role eura na trzích s energií v EU v posledních letech výrazně posílila. U smluv o dodávkách zemního plynu se jeho podíl zvýšil z 38 % na 64 %. Nová strategie má za cíl zajistit pokračování tohoto trendu a rozšířit ho i na rozvíjející se trhy v oblasti vodíku či na strategické trhy s obnovitelnými zdroji energie.

Posílit by se měla také úloha eura při financování udržitelných investic. V této souvislosti Komise hodlá prosazovat využívání zelených dluhopisů jako nástroje pro financování investic do energetiky. Zelené dluhopisy budou

tvořit 30 % všech dluhopisů vydaných v rámci nástroje Next Generation EU. Komise rovněž přezkoumá možnosti systému EU ETS, a to s cílem maximalizovat jeho environmentální dopad a podpořit obchodování s emisemi v EU. Bude také nadále podporovat práci Evropské centrální banky (ECB) na možném zavedení digitálního eura, které by bylo doplňkem hotovosti.

V rámci utváření odolnější ekonomiky se EU rovněž musí lépe bránit nekalým a nezákonným praktikám z jiných zemí. Valdis Dombrovskis, výkonný místopředseda pro hospodářství ve prospěch lidí, v této souvislosti dodává: „Pokud k takovým případům dojde, měli bychom jednat rozhodně a důrazně, a proto je tak důležité důsledně uplatňovat sankce EU“.

V neposlední řadě se Komise hodlá zaměřit na jednotné uplatňování a prosazování vlastních sankcí EU. V letošním roce vytvoří databázi pro výměnu informací o sankcích. Zároveň bude s členskými státy spolupracovat na zřízení jednotného kontaktního místa pro prosazování a uplatňování sankcí s přeshraničním přesahem.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Brexit: dohoda
o spolupráci EU - UK](#)[Spolupráce EU a UK
v oblasti energetiky](#)

BREXIT: DOHODA

O SPOLUPRÁCI EU - UK

Dne 24. prosince 2020 dosáhli vyjednávači Evropské unie a Velké Británie rámcové dohody o podmínkách budoucí spolupráce. Završili tak čtyřleté období intenzivních jednání o podobě nového partnerství. Dohoda začala provizorně platit dne 1. ledna 2021.

Velká Británie oficiálně oznámila svůj záměr vystoupit z Evropské unie v březnu 2017 na základě referenda z června 2016. V souladu s čl. 50 [Smlouvy o EU](#) byla zahájena jednání, jejichž výsledkem byla [dohoda o vystoupení](#). Ta vstoupila v platnost dne 1. února 2020 a mj. stanovila termín pro přechodné období. Pokud by nedošlo k dohodě o spolupráci do konce roku 2020, nastal by tzv. tvrdý brexit a vzájemné obchodní vztahy by probíhaly podle pravidel Světové obchodní organizace (WTO).

Vzájemná vyjednávání o návrhu [dohody o obchodu a spolupráci](#) se podařilo završit

na Štědrý den loňského roku, tedy jen týden před koncem přechodného období. Navržený text obsahuje tři hlavní pilíře: (1) dohodu o volném obchodu se zbožím a službami, včetně sektoru energetiky a oblasti udržitelnosti, investic, hospodářské soutěže, daňové transparentnosti či koordinace sociálního zabezpečení, (2) nový rámec pro vymáhání práva a justiční spolupráci v trestních a občanských záležitostech a (3) dohodu o správě, která stanoví závazné mechanismy pro řešení sporů s cílem zajistit dodržování práv společností, spotřebitelů i jednotlivců.

Formální proces přijetí dohody o obchodu a spolupráci (dále jen dohoda o spolupráci) musí být na straně EU dokončen jednomyslnou shodou všech 27 členských států. Rada musí rovněž potvrdit její prozatímní uplatňování od 1. ledna 2021. Následně je nutný ještě souhlas Evropského parlamentu. Posledním krokem ze strany EU bude rozhodnutí Rady o uzavření dohody.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Brexit: dohoda
o spolupráci EU - UK](#)[Spolupráce EU a UK
v oblasti energetiky](#)

SPOLUPRÁCE EU A UK V OBLASTI ENERGETIKY

Společně s vystoupením z Evropské unie přestala být Velká Británie členem Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom). Nově musí být nastavena pravidla pro obchodování s elektřinou a vzájemné propojení sítí tak, aby byla respektována pravidla hospodářské soutěže i bezpečnostní normy. Budoucí spolupráci zaštití specializovaný výbor pro energetiku nově vzniklé Rady partnerství.

Otázky týkající se spolupráce v oblasti využití jaderné energie upravuje separátní **dohoda** mezi vládou UK a Euratomem o spolupráci v oblasti bezpečného a mírového využití jaderné energie. Uzavření této dohody reflektuje oboustranný zájem vytvořit stabilní právní rámec, který zajistí reciproční spolupráci. Dohoda zajišťuje pokračování spolupráce v oblasti jaderné bezpečnosti, jaderných záruk či jaderného výzkumu. Konkrétně mj. umožní dodávky a přepravu jaderného mate-

riálu, technologií a zařízení, obchodní spolupráci v souvislosti s palivovým cyklem, spolupráci v oblasti bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Velká Británie do budoucna může jako třetí země participovat na spolupráci v rámci Evropské unie pro naléhavou výměnu radiologických informací (ECURIE) či Evropské platformě pro výměnu radiologických údajů (EURDEP). Zároveň dohoda stanoví závazek, že obě strany nebudou snižovat své standardy jaderné bezpečnosti. Odpovědnost za uplatňování jaderných záruk, které dosud

spadaly pod Euratom, **převzal** dne 31. prosince 2020 britský úřad pro jadernou bezpečnost (**ONR**).

Vnitřní trh s energií a propojení sítí

Od 1. ledna letošního roku není Velká Británie ani součástí vnitřního trhu s energií, takže už nemá přístup do systému každodenního obchodování a s EU bude muset obchodovat za podmínek platných pro třetí země. Pouze Severní Irsko si v oblasti obchodování s elektřinou zachová jednotný trh s Irskem.

Britským provozovatelům sítí neumožňuje dohoda o spolupráci členství v rámci přenosových a přepravních soustav EU pro elektřinu a pro plyn (**ENTSO-E** a **ENTSO-G**). Rovněž britský regulátor OFGEM již není členem Agentury EU pro spolupráci energetických regulačních orgánů (**ACER**).

Ve svém důsledku tak nové uspořádání přinese navýšení cen energie pro britské spotřebitele a administrativy pro operátory. Nicméně dohoda o spolupráci předpokládá možnost vytvořit v průběhu času technické postupy pro přidělování kapacit a pro obcho-

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Brexit: dohoda
o spolupráci EU - UK

Spolupráce EU a UK
v oblasti energetiky

dování s elektřinou ve všech časových rámcích.

Vzhledem ke skutečnosti, že Velká Británie nadále nebude ani součástí evropského systému obchodování s povolenkami (EU ETS), zavázala se zavést vlastní systém stanovení cen uhlíku. Obě strany zváží propojení obou systémů při zachování jejich integrity a případného navyšování jejich účinnosti, např. rozšířením o další sektory. Tato spolupráce bude regulovaná samostatnou dohodou.

Předpokládá se, že sektor energetiky se v příštích pěti letech bude progresivně rozvíjet a s ním i nastavení vzájemných vztahů EU – UK. Proto se obě smluvní strany dohodly, že kapitola energetiky v dohodě o spolupráci pozbyde platnosti ke dni 30. června 2026 (pokud se EU a UK nedohodnou na ročním prodloužení).

Uplatňování dohody, její výklad a projednání nově vzniklých otázek bude zajišťovat Rada partnerství. Jejím spolupředsedou se stal Maroš Šefčovič. Budoucí spolupráci v oblasti energetiky zaštití specializovaný výbor pro energetiku.

Od 1. března bude také fungovat nový Útvar pro dohody mezi EU a Velkou Británií, který bude součástí generálního sekretariátu úřadu

předsedkyně Evropské komise. Mandát a doba trvání nově vytvořeného útvaru se budou průběžně přezkoumávat.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Rozvoj distribuční
soustavy](#)

ROZVOJ DISTRIBUČNÍ SOUSTAVY

Ve čtvrtek 14. ledna uspořádaly asociace **Eurelectric** a **E.DSO** seminář, na kterém byly prezentovány výstupy studie zpracované společností Deloitte k roli distribuční soustavy (a jejích operátorů) v transformované energetice.

Na úvod semináře vystoupila komisařka pro energetiku Kadri Simson, která zdůraznila, že dekarbonizace a ekonomická obnova po krizi způsobené pandemií COVID-19 jsou dvěma stranami jedné mince. Během ekonomické obnovy totiž máme šanci nasměrovat hospodářství správným směrem, přičemž EU může být nejen lídrem dekarbonizace, ale zároveň také vytvářet pracovní místa a posilovat svoji konkurenceschopnost. Investice do modernizace energetiky budou hrát v tomto procesu klíčovou úlohu, včetně investic do distribuční a přenosové sítě. S tímto cílem EK v prosinci vydala návrh revidovaného **nařízení TEN-E**, které stanoví prioritní investiční osy přeshraničních projektů.

EK se v **návrhu nařízení** (a nejen v něm) soustředí na rozvoj inovací a moderních technologií včetně ukládání energie, na digitalizaci

a rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Důležitým prvkem bude zejména digitalizace, kterou se EK bude snažit podporovat i regulatorně. Komisařka na závěr uznala, že pokud má

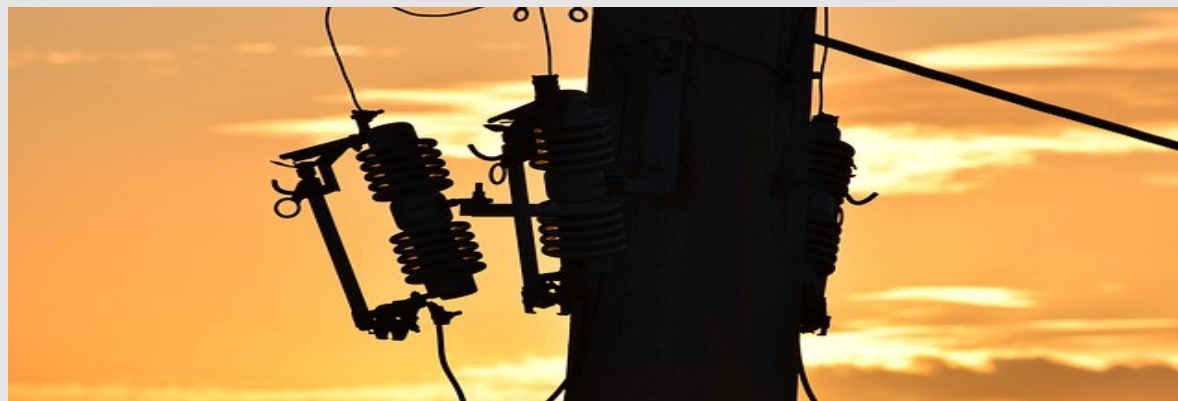
moderní energetika stát na posílené distribuční soustavě, bude nezbytné aktivněji zapojit provozovatele distribuční soustavy do plánovacího a rozhodovacího procesu.

Rozvoj distribuční
soustavy

K tomu by mělo přispět spuštění **EU DSO entity**.

Úvodní slovo pronesl také stávající prezident Eurelectric Pat O'Doherty, který připomněl, že dekarbonizace je realitou a elektrifikace bude jejím klíčovým prvkem. K tomu, aby elektrifikace probíhala efektivně, bude ale nutné investovat do rozvoje distribuční soustavy. To, kam nasměrujeme investice v příštích několika letech, určí podobu energetiky na následující dekády. Investice do rozvoje distribuční soustavy jsou dle O'Dohertyho zcela nezbytné, aby byla umožněna decentralizace, aktivnější zapojení spotřebitele a digitalizace soustavy.

Po úvodních vystoupeních generální tajemník Eurelectric Kristian Ruby představil výstupy studie **Connecting the Dots**. Zcela zásadní úlohu v energetice budoucnosti budou hrát obnovitelné zdroje, které mimo jiné způsobí, že 70 % nové kapacity bude přímo napojeno na distribuční soustavu. Zároveň bez modernizace hrozí, že v roce 2030 bude více jak polovina linek nízkého napětí starší 40 let. Studie proto předpovídá, že evropská distribuční soustava bude vyžadovat investice ve výši 400 mld. euro, což představuje 50-70% navýšení oproti současnosti. Tyto investice

by se nicméně neměly zásadně promítnout do konečných cen elektřiny – studie předpokládá jejich navýšení o pouhých 1,5 % bez započtení inflace.

Seminář byl zakončen stručnou diskusí, během které zástupci energetického průmyslu podpořili závěry studie a volali po dostatečných investicích a regulační podpoře. Zástupkyně asociace energetických regulátorů **CEER** konstatovala, že její asociace na potřebu rozvoje distribuční soustavy ve svých stanoviscích dlouhodobě upozorňuje a bude tak činit i nadále. Zástupce **Evropské investiční banky** (EIB) připomněl, že EIB se transformuje na klimatickou banku a kritéria pro udělení půjček budou do budoucna klást čím dál větší důraz na plnění dekarbonizačních cílů.

Klíčovým vodítkem pro EIB by měla být taxonomie udržitelných financí, přičemž investice do distribuční soustavy by měly být v souladu s výše uvedenými kritérii.

Seminář potvrdil narativ bruselských debat posledních let – minimálně od vydání balíku Čistá energie pro všechny Evropany – ve smyslu, že distribuční soustava bude klíčovým prvkem moderní dekarbonizované energetiky a její provozovatelé budou hráči, kteří transformaci umožní. Aby se tak stalo, bude nezbytné jednak posílit tok investic do distribuční soustavy, ale také aktivněji zapojit provozovatele do rozhodovacího a plánovacího procesu tak, jako se tomu již dlouhodobě děje v případě provozovatelů přenosové soustavy.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Revize nařízení TEN-E

REVIZE NAŘÍZENÍ TEN-E

Evropská komise představila v polovině prosince **novou podobu nařízení**, známého pod názvem TEN-E (zkratka pro Transevropské sítě – energetika), které zavedlo spojení zúčastněných stran do regionálních skupin za účelem výběru a pomoci při provádění projektů společného zájmu, propojujících energetické sítě členských států a regiony izolované od evropských energetických trhů a zároveň posilujících existující přeshraniční spojení. Obsah revize je námětem dnešního článku.

Z jakých důvodů Komise navrhuje revizi nařízení TEN-E?

Hlavním cílem této revize je modernizace nařízení, pocházejícího již z roku 2013, a to tak, aby v něm bylo možné zohlednit cíle nových politik, zejména Zelené dohody pro Evropu, a přizpůsobit jej potřebám infrastruktury budoucího využívání čisté energie. TEN-E tak bude více zacíleno na aktualizované cíle v oblasti klimatu a energetiky pro rok 2030 a zároveň již na „konečný“ cíl v podobě klimatické neutrality, tak jak je obsaženo

v Zelené dohodě, tedy do roku 2050. Nařízení by mělo rovněž napomoci sektoru přizpůsobit se současnému rychlému technologickému vývoji. Legislativní změny v neposlední řadě reflektují důležitost energetické infrastruktury v rámci zelené transformace. Komise si od revidovaného nařízení slibuje podporu úlohy elektrifikace v budoucím energetickém mixu a pomoc s dekarbonizací odvětví zemního plynu.

Co konkrétně přinese revize TEN-E k úsilí***o dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu?***

K dosažení cílů Zelené dohody je nezbytný vznik energetického systému, který bude více integrován a bude se moci opřít o rychlou elektrifikaci, jakož i o dvojnásobný podíl výroby elektřiny z OZE, zajištění dekarbonizace odvětví zemního plynu a lepší využívání inovativních řešení. Revize TEN-E vyloučí infrastrukturu pro zemní plyn a ropovody ze způsobilosti pro udělení statusu projektu spo-

Revize nařízení TEN-E

lečného zájmu a nahradí je novými aktualizovanými kategoriemi infrastruktury s podporou inteligentní elektrizační soustavy a lepšího využívání plynů z OZE a plynů s nízkým obsahem uhlíku (například vodíku). Revize je zaměřena na účinné integrované plánování infrastruktury na základě zásady „energetická účinnost v první řadě“. V budoucnu budou mezi projekty společného zájmu vybrány pouze takové projekty, u nichž nelze nalézt rozumná alternativní řešení a která přispějí k cílům Unie v oblasti dekarbonizace. Všechny projekty budou muset projít posouzením udržitelnosti a každý z nich bude muset významně k tomuto cíli přispět tím, že do sítě integruje energii z OZE nebo sníží emise skleníkových plynů. Předkladatelé zároveň budou povinni během provádění projektů informovat o dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a prokazovat, že projekty nepůsobí významné škody na životném prostředí.

Jaké další dopady bude mít revize nařízení TEN-E? Jaké oblasti doznají změn?

Revize nařízení TEN-E bude mít dopad na celou řadu dalších oblastí. Komise například předpokládá, že nová pravidla přispějí k dlouhodobému oživení evropské ekonomiky

po krizi způsobené současnou pandemií nemoci Covid-19. Tomu by měly napomoci změny v oblasti působnosti a posílení regulačních, plánovacích a povolovacích nástrojů pro inteligentní a udržitelnou infrastrukturu, čímž dojde k aktivaci a mobilizaci potřebných investic do sítí. Další oblastí, která se dočká významného zvýšení podpory, jsou potom projekty zaměřené na využívání vodíku, který byl ve Strategii EU pro vodík stanoven jako nejvíce slučitelný zdroj s cílem klimatické neutrality. Komise proto navrhla zahrnout infrastrukturu pro přepravu vodíku a určité typy elektrolyzérů do oblasti působnosti TEN-E. Základem této změny by se měla podle představ Komise stát transformace stávající infrastruktury pro přepravu zemního plynu, která je vhodná i pro přepravu vodíku, ale nezbytná bude rovněž výstavba zcela nové infrastruktury, určené již zcela výhradně pro přepravu tohoto média. Podpořeny budou také inteligentní elektrizační soustavy. Revize navrhuje rozšířit kritéria způsobilosti tak, aby zahrnovala prvky týkající se inovačních a digitálních aspektů se současným zachováním důrazu na přeshraniční projekty inteligentních sítí. Revize TEN-E také zavádí změny v oblasti integrace energetického systému reflektující Sdělení Komise o integraci ener-

getického systému z minulého roku. Pokračovat (na rozdíl od projektů v oblasti zemního plynu) bude i podpora infrastruktury pro přepravu oxidu uhličitého za účelem jeho trvalého ukládání.

Bude možné na bázi TEN-E financovat některé projekty ze zdrojů Nástroje pro propojení Evropy?

Nástroj pro propojení Evropy (CEF – Connecting Europe Facility) bude i nadále využíván pro podporu projektů s vysokou společenskou a ekonomickou přidanou hodnotou, které nejsou komerčně udržitelné. Z hlediska využití bude uplatňován rozdílný přístup k projektům podle jejich povahy a zacílení na určité druhy infrastruktury. Pokud bude předmětem projektu studie, jejímž cílem bude např. identifikovat rizika ve vstupních fázích projektu, bude možné CEF využít bez ohledu na typ infrastruktury. Vlastní granty na práce s projektem spojené však budou ve stále vyšším poměru přidělovány pouze na projekty přenosu elektřiny a na inteligentní sítě. Rovněž bude možné financovat projekty spojené s využitím vodíku.